

T R E Ś Ć   N r . 4 7 3 .

KAPITAŁ FRANCUSKI SZUKA LOKAT .	str.	1
PROBLEM DEUGÓW MIĘDZYNA RODOWYCH.	"	2
O ROZDZIAŁ ZŁOTA .	"	2
DYSKUSJA W SPRAWIE KURSU NIEMIECKIEJ PO - ŻYCZKI REPARACYJNEJ .	"	4
KRONIKA POŻYCZEK ZAGRANICZNYCH .	"	6
I. Kredyty bankowe dla rządu argen- tyńskiego .		
II. Emisja General Electric w Londynie.		
III. Pożyczka szwajcarska dla kolei francuskich .		
ZMIANA NA STANOWISKU GUBERNATORA BANKU FRANCJI."	"	7
ZMIANA PRZYWILEJU BANK VON DANZIG .	"	8
NOWA KONCENTRACJA BANKÓW W AMERYCE.	"	8
"OFENZYWA GOSPODARCZA" ROSJI SOWIECKIEJ.	"	9
ILE KOSZTUJE INTERWENCJA ZBOŻOWA RZĄDU NIEMIECKIEGO ?	"	11
CENY W STANACH ZJEDNOCZONYCH .	"	13

.....

S p r o s t o w a n i e :

----- W numerze z dnia 12 wrześ-
nia r.b. mylnie została podana numeracja : powinno
być nie numer 471 , lecz 472 "WIADOMOŚCI FINANSO -
WYCH" .

W I A D O M O Ś C I   F I N A N S O W E , W A L U T O W E
I   K R E D Y T O W E .

KAPITAŁ FRANCUSKI SZUKA LOKAT .

"BASLER NACHRICHTEN" z 12-go
b.m. w korespondencji z PARYŻA pod powyższym nagłów -
kiem wywodzą co następuje:

N i e p e w n o ś ć   s y t u a -
cji gospodarczej zarówno jak i politycznej na całym
świecie sprawia , że francuskie koła finansowe w a -
h a j ą   s i ę   l o k o w a ć   k a p i t a ł y   n a   d ł u ż s z y
termin . To też i paryski RYNEK WALORÓW znajduje się
pod znakiem tej wstrzeźliwości. Nie chodzi tu jed-
nak bynajmniej o brak zaufania, ponieważ rynek ten
otrzymuje   k r e d y t   n a   n a j k o r z y s t n i e j s z y c h   w a -
runkach . W końcu sierpnia na rynku oficjalnym pie-
niądz   r e p o r t o w y   kosztował tylko $\frac{1}{2}\%$. Mimo
tego nadmiaru pieniądza jednak mało kto ma odwagę
lokować go bezpośrednio w a k c j a c h .

Jest to zaś objaw tem dziw-
niejszy , że od początku r.b. poziom   k u r s ó w
jest tak   n i s k i , jaki nie był nawet w czasach
prawdziwego kryzysu i względnej drożyzny pieniądza.
Najwidoczniej zatem ogólnie wyczekuje się w y k l a -
r o w a n i a   s y t u a c j i   i   w a t r z y m u j e   s i ę
przeto od nabywania akcji . Tym sposobem, oczywiście,
nadmiar pieniądza nie może się   z m n i e j s z y ć
i nic dziwnego , że pieniądz dzienny otrzymuje się w
PARYŻU już po $\frac{1}{2}\%$, a dyskont prywatny wynosi 2% . Po-
ziom ten zaś utrzymuje się niewątpliwie tylko dla-
tego, że   b a n k i   po   prostu   r e z y g n u j ą
z wykorzystania swych środków . Dowodem tego najwymow-
niejszym, że prywatne   a k t y w a   ż y r o w e   w
BANKU FRANCJI wynoszą dziś około $7\frac{1}{2}$ m i l j a r d a
franków , gdy przed rokiem wynosiły $4\frac{1}{2}$ m i l j a r d a .

Jest przeto rzeczą zrozumiałą,
że banki francuskie szukają   n o w y c h   l o k a t .
Za pierwszy w tej mierze krok zaś uważać należy utwo-
rzony przez konsorcjum bankowe pod egidą p a r y s -
k i e j   firmy bankowej LAZARD FRERES MIĘDZYJARO-
DOWY BANK HIPOTECZNY w AMSTERDAMIE . Chodzi tu zaś o
b a r d z o   w i e l k i e   p r e d s i ę b i o r s t w o , które
praktycznie będzie mogło dysponować   k a ż d ą   s u -
m ą   . Dlatego też będzie ono w możliwości   o b l i -

gacje swoje plasować na wszystkich rynkach pod najkorzystniejszemi warunkami. Przedewszystkiem, oczywiście, we FRANCJI, gdzie otwiera się tem samem nowy wętyl dla eksportu kapitału.

PROBLEM DŁUGÓW MIĘDZYNARODOWYCH.

"HAMBURGER NACHRICHTEN" z 12 b.m. donoszą w depeszy z WASZYNGTONU, że senator BARKLEY, który powrócił niedawno z podróży po EUROPIE, ogłosił w NEW YORK TIMES artykuł, zawierający m.in. sensacyjną wiadomość, iż ANGLJA w przyszłości nie będzie mogła dłużej swego wobec AMERYKI spłacać w dotychczasowej formie. Już od dłuższego czasu kursowały wieści, że rząd brytyjski zamierza na nowo wysunąć kwestję długów wojennych. Akcję taką należałoby zaś uważać za nowy czynnik w polityce międzynarodowej, a to zarówno co do sytuacji europejskiej, jak i co do stosunków europejskich PAŃSTW DŁUŻNICZYCH do STANÓW ZJEDNOCZONYCH.

ANGLJA zwróci przedewszystkiem uwagę na fakt, że uregulowanie jej długów nie wypadło tak łagodne, jak w stosunku do innych państw sojusznicznych, a w szczególności do FRANCJI. Nie ulega jednak wątpliwości, że RZĄD AMERYKAŃSKI absolutnie nie zgodzi się na redukcję długów aljanckich wogóle lub też poszczególnej aljantów. Mimo to zaznaczyć należy, iż o sprawie długów wojennych jednak ostatecznie rozstrzygnięciem rozwój światowej sytuacji gospodarczej, który może się tak ukształtować, że i dla samej AMERYKI nowe uregulowanie tej kwestji stanie się tak samo pożądane, jak jest niem już dziś dla EUROPY.

O ROZDZIAŁ ŻŁOTA.

"NIEUWE ROTTERDAMSCHÉ COURANT" z 12 b.m. w korespondencji z NOWEGO JORKU donosi

że ostatnie sprawozdanie NATIONAL CITY BANK zajmuje się wyczerpująco sprawą odpowiedniego rozdziału złota, wywodząc co następuje :

Silne nagromadzenie złota w NOWYM JORKU i PARYŻU uważać należy za następstwo anormalnych stosunków powojennych. Nie ulega dziś wątpliwości, że rozdział złota jest zły, ponieważ STANY ZJEDNOCZONE i FRANCJA posiadają tego kruszcu w zbyt wielkiej mierze, ażeby mogły go korzystnie zużytkować, gdy inne państwa cierpią na brak złota. W STANACH ZJEDNOCZONYCH objaw ten w głównej mierze przyczynił się do wybujałej spekulacji walorami.

Zły rozdział złota, którego skutki bynajmniej nie są takie same, jakie wywołałaby ogólna ciasnota tego kruszcu na całym świecie, sprawił, że kraje nie posiadające odpowiedniego udziału w światowych zasobach złota, cierpią na ograniczoną siłę nabywczą, która oczywiście nie pozostaje bez ujemnego wpływu na inne państwa. Ciasnota kredytu w jednych krajach, a inflacja kredytu w drugich - oto następstwa tych stosunków. Koniecznym warunkiem zaś dla rozwoju handlu wewnętrznego, jak i zewnętrznego jest równowaga w przemyśle i ruchu walutowym. Towary bowiem płacą się towarami. Muszą one przeto być produkowane w takim stosunku, ażeby handel mógł się sam praktycznie regulować.

Wojna popsuła dawne stosunki i stworzyła niesłychaną ponętę do produkcji poza europejskiej. Wyniknął zaś stąd przyrost nadwyżki towarowej, a w szczególności nastąpiło zniszczenie równowagi między produkcją surową, a fabrykatami gotowymi. Na świecie jest dziś za dużo cukru, kawy, żyta, materiałów włókienniczych i innego towaru magazynowego. W magazynach gromadzi się nadmiar towarów, ceny spadają, a producenci nie są w stanie nabywać towary przemysłowe, ponieważ ich własny dochód zmniejszył się.

DYSKUSJA W SPRAWIE KURSU NIEMIECKIEJ POŻYCZKI REPA-
PARACYJNEJ .

"THE ECONOMIST" z 13-go
września r.b. zwraca uwagę , że niższa kursu t.zw.
pożyczki YOUNGA, czyli 5½%-wej niemieckiej pożyczki
reparacyjnej, wywołała duże zaniepokojenie na gieł-
dach międzynarodowych . Jednocześnie poświęca tej
sprawie notatkę "BERLINER TAGEBLATT", również z 13-go
września r.b., podając następujące notowania pożyczki
ręczonoj .

Giełdy w	1 lipca	1 sierpnia	11 września
NOWYM JORKU	90	87.125	86.375
LONDYNIE	87.875	87.25	85
ZURICHU	90.05	88.25	84
AMSTERDAMIE	89	84.25	82.187

W BERLINIE kurs pożyczki YOUNGA wynosi około 87 w nieurzędowych notowaniach, gdyż obligacje tej pożyczki nie są jeszcze dopuszczone do notowań urzędowych. Wkrótce jednak nastąpi wprowadzenie pożyczki YOUNGA na giełdach niemieckich.

Kurs emisyjny 5½%-wej niemieckiej pożyczki reparacyjnej w LONDYNIE i w NOWYM JORKU wynosił 90%. Jak widać z powyższego zestawienia, najbardziej obniżył się kurs tej pożyczki w AMSTERDAMIE, gdzie ostatnie notowania były prawie o 8 punktów niższe od kursu emisyjnego . W ZURICHU notowania były o 6 punktów, a w LONDYNIE o 5 punktów niższe od kursu, po którym nabywała niemiecką pożyczkę reparacyjną publiczność podczas subskrypcji . Wreszcie sprawą tą zajmuje się jeszcze "FRANKFURTER ZEITUNG", wskazując, że szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest stały spadek kursów w ciągu ostatnich dwóch miesięcy oraz to, że nawet interwencja BANKU DLA WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH nie była w stanie powstrzymać niżki, chociaż możliwe jest, że bez tej interwencji kurs spadłby jeszcze bardziej .

./.

BANK DLA WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH interwenjował przede wszystkim na giełdzie nowojorskiej i londyńskiej, to też na tych giełdach utrzymał się kurs względnie najwyższy. Również wyłącznie interwencji BANKU DLA WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH przypisuje "FRANKFURTER ZEITUNG" nieznaczną zwyżkę o $1\frac{1}{2}\%$ na giełdzie londyńskiej, gdzie najniższy kurs notowany wynosił 84, a obecnie kurs waha się od 85 do $85\frac{1}{2}$. Organizacja interwencji była naogół dość nieudolna i przy sprawniejszym jej działaniu można było kurs pożyczki reparacyjnej utrzymać na znacznie wyższym poziomie.

Jak nisko spadła niemiecka pożyczka reparacyjna na giełdzie londyńskiej dowodzi porównanie z kursem innych pożyczek, których oprocentowanie wynosi tyleż, albo jeszcze mniej, niż oprocentowanie $5\frac{1}{2}\%$ -wej pożyczki YOUNGA.

Japońska pożyczka $5\frac{1}{2}\%$ -wa	93.94
Południowo-afrykańska pożyczka 5%-wa	102
Szwedzka pożyczka $5\frac{1}{2}\%$ -wa	105

Jak widać, przyczyną niższego kursu niemieckiej pożyczki reparacyjnej należy szukać nie w niskim oprocentowaniu. Jak wskazują notowania innych pożyczek na giełdzie nowojorskiej i londyńskiej inne walory o tem samym oprocentowaniu, co niemiecka pożyczka reparacyjna, osiągają kursy od 10 do 20% wyższe od obligacyj pożyczki YOUNGA.

"BERLINER TAGBLATT" i "FRANKFURTER ZEITUNG" dowodzą, że nie jest rzeczą NIEMIEC interwenjować dla podniesienia poziomu kursu pożyczki reparacyjnej. Mobilizacja spółat odszkodowawczych jest w interesie wierzycieli NIEMIEC, a nie skarbu niemieckiego. To też ci wierzyciele powinni się starać o stworzenie odpowiednich warunków dla emisji dalszych transz tej pożyczki; tymczasem już podczas emisji pierwszej transzy /wynoszącej 300 milionów dolarów/ w sposób bardzo niewłaściwy przeceniono pojemność wszystkich rynków emisyjnych, a zwłaszcza rynku holenderskiego, gdzie zaledwie 40% obligacyj było subskrybowane a resztę musiał przejąć syndykat gwarancyjny banków amsterdamskich. Wskutek tych olbrzymich trudności w rozmieszczeniu pierwszej transzy pożyczki YOUNGA, nastąpiła też tak dotkliwa niższka kursów.

Zarówno "TIMES", jak i "ECONOMIST" wskazują, że tak niski kurs niemieckiej pożyczki reparacyjnej może dotkliwie zaszkodzić niemieckiemu kredytowi zagranicą. W tej sprawie jednak cytowana prasa niemiecka nie wypowiada się, dowodząc jedynie z pewną rezygnacją, że ani RZESZA, ani też BANK DLA WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH nie mogą wziąć na siebie obowiązku stałej interwencji dla podtrzymania kursu obligacyj tej pożyczki.

 KRONIKA POŻYCZEK ZAGRANICZNYCH .

 I. Kredyty bankowe dla rządu argentyńskiego.

"FRANKFURTER ZEITUNG" z 13-go września r.b. donosi, że banki londyńskie udzieliły za pośrednictwem syndykatu banków argentyńskich nowemu rządowi ARGENTYNY pożyczki w wysokości 50 milionów peso /3.75 miliona funtów/ z terminem 6-ciomiesięcznym. Pogłoski o podwyższeniu tego kredytu do 100 milionów peso, t.j. 7½ miliona funtów, są dementowane. Skutkiem tej pożyczki była też znaczna wyżka kursu waluty argentyńskiej. "FRANKFURTER ZEITUNG" sądzi, iż ten krótkoterminowy kredyt bankowy może mieć tylko o tyle znaczenie, o ile będzie skonwertowany na pożyczkę długoterminową. Tylko znaczna długoterminowa pożyczka stabilizacyjna i bezwzględna likwidacja polityki inflacyjnej umożliwi uporządkowanie stosunków walutowych ARGENTYNY. Zahamowanie inflacji jest tem konieczniejsze, że centralny bank emisyjny ARGENTYNY udzielił poprzedniemu rządowi pożyczki w wysokości kilkuset milionów peso, co bez żadnego uzasadnienia gospodarczego znacznie zwiększyło obieg banknotów w kraju.

 II. Emisja General Electric w Londynie .

"TIMES" z 13 września r.b. zwraca uwagę na emisję wielkiego koncernu elektrycznego STANÓW ZJEDNOCZONYCH - GENERAL ELECTRIC w LONDYNIE. Emisja obligacyj tego koncernu ma wynosić 3½ miliona funtów, kurs emisyjny 98, a oprocentowanie 5% rocznie. Emisji tej dokona BRITISH FOREIGN AND COLONIAL CORPORATION Ltd. Chociaż właściwie nowa emisja służy do skonwertowania dotychczasowych 7%-wych obligów w funtach szterlingach, to jednak znamienne jest, iż tak wybitny koncern uważa obecnie rynek londyński za bardziej odpowiedni teren dla tej operacji, niż giełdę nowojorską.

 III. Pożyczka szwajcarska dla kolei francuskich.

Jak donosi "INFORMATION FINANCIÈRE" z 12 września r.b. zamierzają francuskie koleje południowe emitować w SZWAJCARJI 4%-wą pożyczkę w sumie 98 milionów franków francuskich. Kurs emisyjny tej pożyczki będzie wynosił 83%. Emisji tej po-

życzki tak samo jak emisja pożyczek francuskich w HOLLANDJI, o czym poprzednio donosiliśmy w "WIADOMOSCIACH FINANSOWYCH", wywołała duże niezadowolenie w LONDYNIE i w NOWYM JORKU. Sądzą tam ogólnie, iż przy obecnym nadmiarze kapitału na paryskim rynku pieniężnym koleje wspomniane mogłyby osiągnąć w kraju nie gorsze warunki pożyczki, niż zagranicą: przyczyną tedy poszukiwania przez FRANCJĘ kapitałów zagranicznych nie należy bynajmniej szukać w bardziej korzystnych warunkach możliwych do uzyskania na zagranicznych rynkach pieniężnych, ale jedynie i wyłącznie w egoistycznej polityce dewizowej BANKU FRANCJI i rządu francuskiego. Zapas dewiz francuskiego skarbu państwa wynosił przeszło 10 miliardów franków t.j. przeszło 400 milionów dolarów w końcu 1929 r. Od tego czasu zmniejszenie zapasu dewiz wynosi zaledwie 8%, t.j. około 850 milionów fr., z czego 500 milionów fr. przypada na spłatę francuskiej pożyczki kolejowej w NOWYM JORKU. Dewizy na spłatę tej pożyczki /20 milionów dolarów/ otrzymała kolej od skarbu, ale rząd francuski naogół niechętnie spogląda na odpływ dewiz i złota z kraju, popierając wyraźnie wszelkie tranzakcje, które wzmagają dalszy dopływ kruszcu z zagranicy. Z tego względu właśnie szereg wielkich francuskich towarzystw transportowych j.p. SERVICES CONTRACTUELS DES MESSAGERIES MARITIMES i koleje południowe, zaciągają pożyczki zagranicą, chociaż z łatwością i na tych samych warunkach mogłyby otrzymać kapitały w PARYŻU.

Prasa angielska, a zwłaszcza "THE FINANCIAL NEWS" z dnia 13 września r.b., podkreśla szkodliwość francuskiej polityki tezauryzacyjnej, dowodząc, że jest ona specjalnie szkodliwa dla W. BRYTANJI.

ZMIANA NA STANOWISKU GUBERNATORA BANKU FRANCJI.

"INFORMATION FINANCIÈRE" z 13 września r.b. podaje pogłoskę, iż dotychczasowy kierownik BANKU FRANCJI, EMILE MOREAU, zamierza wkrótce ustąpić. MOREAU kieruje sprawami BANKU FRANCJI od r. 1926: objął on urząd w momencie bardzo krytycznym, gdy nastąpiło gwałtowne załamanie się kursu franka, a autorytet BANKU FRANCJI zdawał się zachwiany wskutek ogłaszania nieścisłych wykazów tygodniowych. Obok POINCARÉGO w znacznym stopniu MOREAU przyczynił się do pomyślnego przeprowadzenia stabilizacji franka i podniesienia autorytetu BANQUE DE FRANCE. Jako następcę MOREAU wymieniają prof. GERMAINA MARTINA, jednego z najwybitniejszych ekonomistów francuskich.

 WIADOMOŚCI BANKOWE.

 ZMIANA PRZYWILEJU BANK VON DANZIG .

Według "DANZIGER NACHRICHTEN" z 12-go b.m. senat gdański opracował projekt ustawy, mocą której przywilej banknotowy BANK VON DANZIG ma być w ten sposób zmieniony, że instytucja ta będzie mogła udzielać najwyżej trzech miesięcznych kredytów na:

1/ listy zastawne krajowych, komunalnych i innych pod nadzorem państwowym, znajdujących się instytucyj kredytu ziemskiego oraz krajowych banków hipotecznych na akcje,

2/ opiewające na właściciela zapisy dłużne pomienionych instytucyj i banków, emitowane na podstawie kredytów udzielonych korporacjom krajowym, lub też na podstawie objęcia pełnej gwarancji przez taką korporację.

Na mocy tej ustawy BANK VON DANZIG będzie mógł dokonywać przedewszystkiem lombardowania gdańskich hipotecznych listów zastawnych, uważanych już od dawna przez GDAŃSKIE KASY OSZCZĘDNOŚCI i inne publiczne korporacje za odpowiednią lokatę kapitału i przez nie już w znacznych kwotach przejętych.

 NOWA KONCENTRACJA BANKÓW W AMERYCE.

Holenderski "DE TELEGRAAF" z 12 b.m. donosi z NOWEGO JORKU, że w STANACH ZJEDNOCZONYCH przygotowuje się nowa wielka koncentracja banków. Chodzi mianowicie o fuzję BANK OF AMERICA OF CALIFORNIA / z kapitałem i rezerwami w wysokości 350 milionów dolarów / z BANK OF ITALY, NATIONAL TRUST AND SAVINGS ASSOCIATION / z kapitałem i rezerwami w wysokości 1 miljarða dolarów / . Nowa

instytucja otrzyma nazwę : BANK OF AMERICA NATIONAL TRUST AND SAVINGS ASSOCIATION i zajmie c z w a r - t e miejsce wśród wielkich banków amerykańskich .

Ponieważ jednak mające się sfuzjonować oba towarzystwa są k o n t r o l o - w a n e przez TRANS AMERICAN CORPORATION , ta zaś posiada większość akcji w AMERICAN NATIONAL ASSOCIATION OF NEW YORK CITY /kapitał i rezerwy w wysokości 500 milionów dolarów/ oraz liczne f i l j e w mieście NOWYM JORKU, przeto pomieniona fuzja przedstawia utworzenie organizmu bankowego o znaczeniu n a r o d o w e m . Plan sfuzjonowania tych instytucyj pochodzi od znanego finansisty GIANINI , założyciela BANK OF ITALY , która to instytucja posiada obecnie 292 filje w 166 miastach KALIFORNJI. BANK OF AMERICA OF CALIFORNIA zaś posiada również w 97 miastach sieć , składającą się ze 161 filij .

W I A D O M O Ś C I   E K O N O M I C Z N E .

"OFENZYWA GOSPODARCZA " ROSJI SOWIECKIEJ .

"BASLER NACHRICHTEN" z 14 b.m. w obszernym artykule pod powyższym nagłówkiem wywodzą co następuje:

W prasie europejskiej już od dłuższego czasu żywo komentowana jest "ofenzywa gospodarcza" , jaka ROSJA SOWIECKA przygotowuje p r z e c i w krajom naszego kontynentu. Formułuje się ją zaś mniej więcej w sposób następujący :

Zarówno przez daleko sięgającą pracę pr z y m u s o w ą , jak i planowe wyzyskanie zdobyczy nowoczesnej techniki p r z e - m y ś l s o w i e c k i jest w możliwości posługi - wać się znacznie t ań s z e m i , niż zagranica siłami roboczymi . ROSJA SOWIECKA posiada w ł a s - n e s u r o w c e , jest zatem pod tym względem w m a ł e j tylko mierze zależna od zagranicy. Dzięki tym środkom właśnie , jak i innym czynnikom

gospodarczo-politycznym dokonywuje się tam w szybkim tempie proces uprzemysłowienia, znajdujący swój wyraz w t. zw. pięcioletnim planie. Należy zatem liczyć się z postępelem tego rozwoju. Tym sposobem zaś powstanie pomyslna podstawa dla rosyjskiego eksportu przemysłowego. Niezależnie więc od potrzeb racjonalnej gospodarki, a w szczególności od stałego braku towarów wewnątrz kraju, rząd sowiecki będzie mógł produkty przemysłowe rzucić na RYNKI EUROPEJSKIE nawet poniżej własnych kosztów. KREMLIN bowiem ze względów czysto politycznych rozpocznie walkę konkurencyjną z krajami kapitalistycznymi jedynie celem wzmocnienia liczby bezrobotnych w tych krajach i stworzenia tem samem odpowiedniego podłoża dla taktyki KOMINTERNU, t.j. dla rozruchów i ostatecznie dla rewolucji światowej.

Otóż przedewszystkiem nie należy przesadzać. Olbrzymie państwo rosyjskie bowiem może wprowadzić EUROPIE sprawić jeszcze niejedną niespodziankę, natomiast bynajmniej nie jest w możności zastąpić konieczności gospodarcze kraju - rozkazami swych czerwonych carów. Właśnie dotychczasowy rozwój gospodarstwa rosyjskiego dostarczył aż nadto dowodów, że władza KREMLINU w dziedzinie gospodarczej posiada tylko ściśle ograniczoną swobodę ruchu. Przedewszystkiem musiała ona zlikwidować komunizm wojenny, a również i kolektywizacja gospodarstw włościańskich skończyła się katastrofalnym odwrótem STALINA. Chcąc otrzymać produkty rolnicze bez odpowiedniej równowartości, rząd sowiecki musi z włościanami staczać bezustanną walkę. Oczywiście, że tym sposobem uda mu się w końcu wywłaszczyć ostatni funt zboża i forsować eksport produktów rolniczych. Zupełnie inaczej natomiast przedstawia się sprawa eksportu produktów przemysłowych. W ROSJI SOWIECKIEJ bowiem panuje taki brak towarów, że o eksporcie mowy być nie może.

Dlatego też STALIN chwycił się t. zw. PIĘCIOLETNIEGO PLANU, który w rzeczywistości jest tylko politycznym hasłem rozpacz. Plan ten przyrzeka ludności "cudowną przyszłość" jako rekompensatę obecnej udręki. Ja -

kież jednak rezultaty osiągnięto dotychczas tym planem? Kosztem systematycznego wzywania sił roboczych pragnie się poprawić jakość towarów. Narazie jednak poprawa ta bynajmniej jeszcze się nie udała. O konkurencji z EUROPA tego rodzaju towarami mowy być nie może, nawet jeśli się je "rzuci" po cenie niższej własnych kosztów. Z prasy sowieckiej dowiadujemy się, że robotnicy bronią się przeciw dotychczasowemu wzywaniu ich pracy. Już też KOMITET CENTRALNY musiał przyznać, że np. w ciężkim przemyśle produkcja jest o 5% mniejsza, niż to przewiduje plan pięcioletni. Jeśli zaś sam KOMITET CENTRALNY mówi o 5%, to w rzeczywistości chodzi co najmniej o 25%, co równa się kompletnemu fiasku planu pięcioletniego.

Nie istnieje na świecie kraj, któryby z dziś na jutro dał się uprzemysłowić. Powstanie bowiem przemysłu jest długotrwałym organicznym procesem całego gospodarczego i kulturalnego rozwoju danego kraju. Zasada ta zaś dotyczy w szczególności zafarowanego kraju rolniczego, jakim jest ROSJA. Brak tam poprostu podstawowych przesłanek dla szybkiego rozwoju zdolnego do konkurencji przemysłu. Forsowanie eksportu rosyjskiego za wszelką cenę ma głównie na celu zdobycie dewiz, których brak dotkliwie daje się we znaki ROSJI SOWIECKIEJ. Jedyne też z tego powodu władze na KREMLINIE nie mogą zrezygnować ze swej dotychczasowej katastrofalnej polityki handlowej. EUROPA nie ma zatem wcale powodu obawiać się konkurencji sowieckiej.

ILE KOSZTUJE INTERWENCJA ZBOŻOWA RZĄDU NIEMIEC -
KIEGO ?

"BERLINER TAGEBLATT" i "VOSSISCHE ZEITUNG" z 13 września r.b. jednocześnie omawiają sprawę zaniku funduszy interwencyjnych przeznaczonych dla podtrzymania cen na rynku zbożowym, a przede wszystkim cen żyta. Otóż według obliczeń "BERLINER TAGEBLATT'u", GETREIDE HANDELS -

GESELLSCHAFT na cele interwencji posiadało 91 milionów mk. : z tej sumy wydane zostało już około 60 milionów mk. na zakupy interwencyjne żyta , pozostaje tedy około 30 milionów mk. , co wobec olbrzymich podaży zarówno na rynku wewnętrznym , jak i na rynkach zagranicznych nie może mieć istotnego znaczenia . Chybione okazały się obie metody GE - TREIDE HANDELS- GESELLSCHAFT : ani podtrzymanie cen /PREISSTÜTZUNG/, ani też waloryzacja żyta /t.j. ustalenie ceny orientacyjnej według słusznych kryteriów kosztów produkcji / nie doprowadziło do jakichkolwiek istotnych wyników - i właściwie cały fundusz interwencyjny okazał się bezcelowy , a w znacznym stopniu stracony .

Berlińska giełda zbożowa pochłonęła dziesiątki milionów marek z funduszu interwencyjnego , a tymczasem ze względu cen na tej giełdzie rolnictwo niemieckie nie osiągnęło prawie żadnych korzyści . Korzyści te osiągnęli w znacznym stopniu tylko pośrednicy i spekulanci , którzy zdążyli szybko sprzedać zapasy żyta przedtem nim się wyczerpał fundusz interwencyjny . Zrozumiałe jest , że ze sztucznej wyżki cen żyta , którą spowodowała krótkowzroczna polityka Ministra Apropozycji i Rolnictwa SCHIELEGO skorzystali przede wszystkim ci , którzy stali najbliżej tego ośrodka , gdzie rzucane były fundusze interwencyjne t.j. berlińskiej giełdy zbożowej .

Pośrednicy i firmy zbożowe należące do berlińskiej giełdy zbożowej oferowały każdą ilość żyta w chwili , gdy rozpoczęły się zakupy interwencyjne Ministra SCHIELE. Oferowane żyto pochodziło z dawnych zapasów i zakupione było przez kupców po bardzo niskich cenach . Zakupy interwencyjne stały się tedy dla handlu źródłem znacznych zysków : handel mógł bowiem oferować żyto w nieograniczonych ilościach , częściowo nawet blankując sprzedawany towar . Zanim zdążyli producenci zmobilizować większe zapasy , fundusz interwencyjny okazał się zmarnowany .

"BERLINER TAGEBLAAT" stwierdza , iż RZESZA nie posiada dostatecznych środków na dalsze eksperymenty interwencyjne . Dotychczasowe obciążenie Skarbu RZESZY z tego tytułu wynosi w r.b. conajmniej 50 milionów mk. / nie licząc

kredytów bankowych i t.d. / Również bezskuteczne okazały się premje wywozowe dla żyta . "BERLINER TAGEBLATT" atakuje pozatem dr. BAADE, kierownika GETREIDE - HANDELS-GESELLSCHAFT, który był faktycznym wykonawcą dotychczasowej polityki interwencyjnej . Dr. BAADE jest wybitnym teoretykiem socjalistycznym i kandydatem na posła z ramienia socjal-demokracji niemieckiej w okręgu magdeburskim, w którym również kandyduje minister agrarjuszy SCHIELE . Cytowane pisma stwierdzają, że dotychczasowa bardzo łagodna krytyka polityki interwencyjnej w prasie socjalistycznej była skutkiem wpływu dr. BAADE : obecnie jednak i ta prasa j.np. VORWAERTS energicznie domaga się, aby pieniądze rządowe nie były w przyszłości wydawane w sposób tak bezcelowy .

Zamiast dotychczasowego marnotrawienia funduszy budżetowych na interwencję zbożową, proponuje "BERLINER TAGEBLATT" ograniczenie produkcji żyta i reorganizację gospodarstw chłopskich przy pomocy subwencji i tanich kredytów rządowych . Gospodarstwa chłopskie powinny zostać "przestawione" na produkcję hodowlaną oraz produkcję warzyw i owoców z możliwym pominięciem produkcji zbożowej, o ile ceny nie dojdą do tego poziomu, aby produkcja żyta się opłacała .

CENY W STANACH ZJEDNOCZONYCH .

"STATIST" z 13-go września r.b. podaje następujące obliczenie wskaźników cen hurtowych w STANACH ZJEDNOCZONYCH :

1930 rok.	
styczeń	125.0
luty	121.8
marzec	121.4
kwiecień	118.8
maj	117.0
czerwiec	114.6
lipiec	113.4
sierpień	113.2

Jako podstawę wskaźników przyjęto tu ceny 1913 r. /jako 100/ . W ciągu r.b. ceny spadły o 10% przy czem znamienne jest, iż spadek ten odbywa się bez przerwy .

